

שאל

אביר ויריד

זמני השבת (ת"א):

כניסת השבת: 16:28

יציאת השבת: 17:26

י"ז מרחשון תשע"ב

גיליון מס' 90

שאלות ותשובות על הפרשה

מאת ר' עזרא מרום

עונג שבת

הכנסת אורחים - המודל

החדש

שנות האלפים מאתגרות אותנו דווקא במצווה שנראית לנו פשוטה כמו הכנסת אורחים. כמו אברהם אבינו כבר לא נהיה, אז מה כן?

"גדולה הכנסת אורחים מקבלת פני שכינה" התורה אינה מבארת מפני מה הכנסת אורחים גדולה מקבלת פני שכינה. האם מדובר בסדר חשיבות? בסדר קדימות? בהכנסת אורחים שהיא למעשה קבלת פני שכינה? ישנן אפשרויות רבות. הצד השווה שבכולן היא העובדה שמשקל עילאי ניתן לפתיחת הלב ולפתיחת הבית בפני אנשים זרים הזקוקים לכך.

אז כיצד מכניסים אורחים היום?

- קהילה הממוקמת בעיר צריכה לפתוח את הלבבות ואת שערי בית הכנסת לאלה שאינם דתיים, להזמין להיכנס ולהיות חלק מהקהילה הרחבה.

- עולים חדשים מסוגים שונים. בין אם הם באו מארצות הרווחה ובין אם הם באו מארצות המצוקה, כולם חווים את החוויה הקשה של להיות מהגרים.

- כיום ישנם אנשים רבים המצולקים כתוצאה מקורות חייהם.

ההכנסה אינה חייבת להיות, הכנסה לבתינו ממש, אלא הכנסה ללבבותינו. כל אלה זקוקים להכנסת אורחים מיוחדת, שביסודו של דבר מתחילה במפתח הלב.

הליכה בדרכו של אברהם אבינו נחוצה היום כפי שהייתה נחוצה תמיד. לבושה שונה אך מהותה זהה.

כיפה/הרב יובל שרלו

חטאה ובמלח לקתה. (היא ביקשה מלח מהשכנות כדי לרמוז להם שבאו לביתה אורחים).

6. **בפרשתנו מסופר על לוט ובנותיו שישבו במערה. אילו עוד אישים בתנ"ך התחבאו במערה?**

א. דוד כשברח משאול.
ב. אליהו.

ג. עובדיה החביא 50 בני נביאים במערה מפני איזבל ואחאב.

7. **על מי נאמר "כי נביא הוא"?** על אברהם (כ, 7).

8. **ציין 3 סיבות לכך שאברהם נקרא עברי! (לפי מדרש בראשית רבה)**

א. כל העולם מעבר אחד והוא מעבר אחר. ב. הוא מצאצאי עבר בנו של שם. ג. מוצאו מעבר לנהר פרת.

9. **מה משותף לשמות האבות והאמהות?**

מספר האותיות של שמות האבות שווה למספר האותיות של האימהות = 13 + 13 = 26, זוהי גמטריא של שם ד'!

10. **מה שם הוריו של אברהם?** אביו = תרח, אימו = אמתלאי בת כרנבו (בבא בתרא צ"א).

11. **"לך לך אל ארץ המוריה". (רש"י)** ציין 2 משמעויות לשם מוריה?

א. מוריה = הוראה, מקום ממנו יוצאת הוראה לישראל.
ב. מוריה = מור, על שם המור, מין בושם שהיה בקטורת.

12. **מי יכול לומר למי: "אביך הוא אבי, סבך הוא בעלי, אני אחותך ואתה הוא בני!"**

בנות לוט יכולות לומר לבניהן היות והתעברו מאביהן.

1. **"וירא אליו ה' כחום היום"**

א. מה הקושי הלשוני בפסוק זה?
ב. מה למדים מכך?

א. כתוב כחום היום וצריך להיות בחום היום. ב. כחום היום מלמדנו שצריך לקבל אורחים בחום ובהארת פנים.

2. **א. מהיכן רש"י לומד את הכלל: "אין מלאך אחד עושה שתי שליחויות"?**

ב. פרט את שליחות כל אחד מהמלאכים.

א. מהפסוק "והנה שלושה אנשים ניצבים עליו".
ב. אחד לבשר לשרה על הולדת יצחק, אחד להפוך את סדום ואחד לרפא את אברהם.

3. **אומר אברהם: "יוקח נא מעט מים".**

א. מה מדייק רש"י מפסוק זה?
ב. מה הרעיון המוסרי הנלמד מכך?

א. יוקח נא = ע"י שליח.
ב. אל תהיה צדיק על חשבון אחרים. אם השליח נושא את המים אל תעמיס עליו הרבה.

4. **ויאמר ה' "למה זה צחקה שרה לאמור האף אמנם אלד ואני זקנתי" אולם שרה אמרה ההיפך: "ואברהם זקן".**

מה למדים מהעובדה שהקב"ה שינה את דברי שרה?

ללמדנו: גדולה מעלת השלום שבעבורה מותר אפילו לשקר, שהרי אברהם עלול היה לכעוס על שרה שאמרה שהוא זקן ולכן לא יכול להוליד.

5. **מדוע נהפכה אשתו של לוט לנציב מלח? (רש"י).**

עונש מידה כנגד מידה: במלח

למה לא נחרבה צוער?

רב אחד נכנס אצל תלמידיו, אמר להם: "51 זה לא 52! 51 זה לא 52!" וכך חזר כמה פעמים בהתלהבות גדולה. שאלו התלמידים בפליאה: ילמדנו רבנו למה כוונתו? אמר להם: כאשר נמלט לוט מן העיר סדום המתהפכת ונחרבת, מיהר לברוח לעיר מצער, ואמר למלאכים שהצילו אותו: "הנה נא העיר הזאת קרובה לנוס שמה, והיא מצער..." העיר מצער היתה אף היא מלאת חטאים, כמו העיר סדום, אלא שהיא לא נחרבה. מדוע? משום שהעיר סדום היתה עיר ותיקה יותר מן העיר מצער, ולכן מכסת העוונות שלה כבר התמלאה, אך מצער שהיתה עיר צעירה יותר, למרות חטאיה הרבים-עדיין לא התמלאה מכסתה, ולכן לא נחרבה. ובכמה שנים היתה סדום ותיקה יותר ממצער? - בשנה אחת בלבד. בעת הפיכת סדום - היתה העיר סדום בת 52 שנה, ואילו מצער היתה בת 51. ועל הפרש זה של שנה אחת של חטא - זו נהפכה וזו לא נהפכה. ולכן, אל יאמר אדם, הקב"ה שולח לי אושר, בריאות ופרנסה למרות שאני חוטא, אם כך אמשיך לחטוא כמו שחטאתי עד עכשיו. לא ולא. 51 זה לא 52!

מתוך בהלכה ובאגדה לימים הנוראים

13. "ויטע אברהם אשל בבאר שבע". א. ציין 3 פירושים למילה אשל. ב. מדוע נטע דווקא אשל? א. 1. פרדס 2. פונדק. 3. אשל=ראשי תיבות: אכילה שתיה לינה (או לווייה). ב. לפי הגר"א: ע"י האכילה, שתיה, לינה תיקן אברהם את חטאי קודמיו: אדם חטא באכילה, נח חטא בשתיה ולוט חטא במניעת לינה לאורחים.
14. מדוע "גדולה הכנסת אורחים יותר מקבלת פני השכינה" (שבת קכ"ז)? כי הקבלת פני השכינה פעם אחת בחודש (ראה בברכת הלבנה) ואילו הכנסת אורחים כל הזמן.
15. מי אמר למי בפרשתנו: א. "האף תספה צדיק עם רשע"? ב. "הגוי גם צדיק תהרוג"? א. אברהם לה'. ב. אבימלך לה' (כ' 4).
16. מה שם אשתו של לוט לפי המדרש? עידית (דרבי אליעזר כ"ה).
17. אמר אברהם: "ואנוכי עפר ואפר". מהי סיבת הדימוי הכפול? אברהם מזכיר בזאת את חסדי ה' שהצילו: ראוי היה להיות עפר בידי המלכים ולהיות אפר ע"י נימרוד שהשליכו לכבשן.
18. בשכר שאמר אברהם "ואנכי עפר ואפר" זכינו ל-2 מצוות (סוטה י"ז) מה הן המצוות? אפר פרה אדומה ועפר אשה סוטה.
19. ב-10 ניסיונות התנסה אברהם. מהו הניסיון הראשון והאחרון ומה משותף להם? הניסיון הראשון "לך לך" והאחרון עקידת יצחק. המשותף: בשניהם נאמר "לך לך".
20. "וירא אליו ד". מתי הוא אירע? ביום השלישי למילתו (רש"י).
21. מה נאמר בגמרא בבא מציעא מ"ט על המילים "בן בקר רך וטוב"? אברהם שחט לאורחיו 3 פרים כדי שכל אחד מהם יאכל לשון.
22. המלאכים אמרו לאברהם "איה שרה". מי עוד בתורה נשאל "איה...?" ד' שאל את קין "איה הבל אחיך".
23. לאיזו עיר נמלטו לוט ומשפחתו? צוער.
24. מה שמות הבנים שנולדו לבנות לוט? מואב ובן עמי.
25. ד' אומר לאבימלך: "מות תמות". למי עוד אמר ה' מילים אלו? לאדם על האכילה מעץ הדעת.
26. "וישכם אבימלך בבוקר" על מי עוד נאמר בתורה בטוי דומה? א. אברהם בעקידה. ב. בלעם (במדבר, כב', 3).
27. מהיכן נלמד הכלל: "כל המבקש רחמים על חברו הוא נענה תחילה"? מסמיכות הפסוקים על תפילת אברהם על אשתו של אבימלך שתלד ומיד אח"כ נאמר ה' פקד את שרה.

חידון נושא פרסים

1. תפילת החולה מתקבלת לפני תפילת אחרים עליו - מהיכן לומד זאת רש"י?
2. מילים מהפרשה: מוצר מזון קפדו ראשי ותקבלו את גיל האבא.

ההגרלה פעם בחודש באתר פירסומא. את הפתרונות יש לשלוח אל: chidot@pirsuma.com

השלם את הפסוק

אֲלֵקִים , בְּכָל אֲשֶׁר-אֵתָה עֲשֵׂה.

שְׂאֵי אֶת-הַנֶּעֱר, וְהַנְּוִיקִי אֶת-יָדְךָ בּוֹ:

כִּי , לְמַעַן אֲשֶׁר יַצִּיחַ אֶת-בְּנֵי וְאֶת-בָּיְתוֹ אֲנֹרִיו, וְשִׁמְרוּ

הַ, לְעֲשׂוֹת צְדָקָה וּמִשְׁפָּט--לְמַעַן, הָבִיא ה' עֲלֵי-אֲבְרָהָם,

אֶת אֲשֶׁר-דָּבַר, עָלָיו.

וְהַתְּבָרְכוּ בְּזֶרְעָךָ, כָּל גּוֹי , עֲקֵב, אֲשֶׁר שָׁמַעְתָּ בְּקִלִּי.

השלימו את המילים החסרות בכל פסוק, חברו את האותיות הראשונות בכל מילה ותקבלו ביטוי הקשור לפרשה.

זכות הלימוד בעלון מוקדשת לרפואת המהירה והשלמה של ליאב בן שגית ולעילוי נשמת חנה חנית בת בתיה בדרה

להקדשות ולקבלת העלון כל יום רביעי באימייל ניתן לפנות ל: ShealAvicha@gmail.com

לארכיון העלונים:

www.pirsuma.com/shal_avicha